

PERŽVALGA.

— „Vilniaus Žinių“ Redakcija savo laikraštyje 65 num. patalpino „atvirą lakštą „Lietuvių Laikraščio“ redakcijai“, kuriame nurodo šios neprišalimą prie laikraštinės etikos ir taktikos: „ima ir kitų laikraščių medegą, bet neparodo, iš kur ima“. Ir toliau parodo, kad „L. L.“, N 13 perspaudinęs net šešis straipsnelius iš „V. Žinių“, nepažymėdams ir kur paimta. Teip elgtis, — auot „V. Žinių“, — nesutinka su įsigyvenusiu tarp laikraščių papročiu, o antra, „tuo yra daroma „V. Žinioms“ skriauda, kaip spaudos organui ir kaipo svetimai nuosavybei“. Beto, dar ir publika tokiu budu esti klaidinama, nes kas gali susekti „kame koks straipsnis ar žinia pirmiau buvo patalpinta“ ar „L. L.-yje“, ar „V. Ž-se“. „V. Ž.“ redakcija prašo „L. L.“ redakcijos, kad ši neskriaustų jos, kad kuo-mažiausiai imtų iš „V. Ž.“ medegos savo laikraščiui, o imdama, „kad nepamirštų kiekvieną kartą pasakyti, kad tai yra išimta iš „Vilniaus Žinių“.“

Tai tegul bus pamokymas ir Amerikos krikščionims lietuvių laikraščiams...

— Caras savo reskripte Varšavos apyrbės gen.-gubernatoriui Maksimavičiui mini „pavysljo kraštą“ („privisljanskij kraj“), o ne Lenkų karalystę. Lenkai patrijotpalikai už tai labai pyksta ant caro, — sako, kam dar vadina si Lenkų karalium? Na, o kas-žin, mums, lietuviams, ar reikia džiaugtis, kad valdžia atrado „lietuvišką kraštą“ („litovskij kraj“), kurs, pagal „Vilenskij Viestnik“, susidėgęs iš Kauno, Vilniaus ir Gardyno gubernijų. Įstabu, nes, rodos, ikšiol nebuvo girdėt kalbant apie „litovskij kraj“...

— Gavome žinią iš Skotijos, kad tonykščiai lietuviai jau

surengė išleisti ten lietuvišką laikraštį, kurio 1-mas numeris pasirodys apie pabaigą gegužės mėnesio. Vardas laikraščio dar neaptartas. Jį išleidos privatiška ypata, tulas p. Bancevyčius, o redaktorium busęs parkviestas lietuvis inteligentas iš Prusų, geras tėvynainis, paeinas iš Didžiosios Lietuvos.

— Philadelphijoje yra rengiamas išleisti savaitinį laikraštį „Kova“, organą Lietuvių Socijalistų Partijos Amerikoje. — Kaip matome, lietuviai pradeda bruzdėti iš visų pusių. Reikia tikėtis, kad šits darbininkų laikraštis, syki užgimęs, eis tvirtyn, nenupuls, kaip su daugeliu panašių laikraščių yra atsitikę Amerikoje. Kadangi L. S. P. A. rimtai organizuojasi, tai ir jos busimas organas atras sau gaivinantią spēką ir nepatiks jį kryžis.

— Vilniuje jau įtaisyta lietuviškų raštų cenzura. Todėl visus lietuviškus spauzdinius siūnčiant į Lietuvą, reikia siųsti per Vilniaus cenzurą, ne per Peterburgo cenzurinį komitetą. Vaidiškame pranešime pasakyta, kad reikia siųsti per Vilniaus cenzurą spauzdinius adrisuotus į gubernijas Šiaurvakarinio krašto. Tokiu budu siūnčiant į Suvalkų guberniją per kurią cenzurą reiktų siųsti — tikrai nežinia. Gal—but vis per Varšavos cenzurą?

— Jau dabar yra visiems žinoma, kad ta lietuvių „deputacija“, kaėjo su peticija prie ministerių komiteto pirmininko Vitte, susidėjo tik iš trijų Peterburgiškių lietuvių buržujų: 1) „Lietuvių Laikraščio“ leidėjas Antanas Smilga, 2) Labdaringosios Lietuvių-Zemaičių Draugovės pirmininkas Vincas Matulaitis ir 3) valdžios kontrolieris (1 nkiškuose Amerikos laikraščiuose pasakyta: „radca dworu“) Antanas Pavalkis. Tik tie vyrai ir yra pasirašę po minėta peticija.

Isz Lietuvos.

Vilkaviškis, Suvalkų gub.

(Iš privatiško laiško). Vilkaviškyje sustraikavo šerių dirbtuvė (kur dirba beveik vieni žydai), prie jų prisidėjo ir kaimų vyrai ir padarė demonstraciją su vėliavom, dainom ir šukavimais: „doloi caras!“ Užsibaigė be muštynių.

Žagarė, Kauno gub.,
Šiaulių pav.

2 vasario vakare nežinia koki žmogžudžiai čionai papiovė dvi jaunas žydziukes — 18 ir 29 metų seseris — ir vieną seną, iš kito buto pas jas atėjusią. Visos trys bašiai subadytos, supiaustytos; vienai akis išlupta, kitai viduriai perrėžti. Kada pribuvo policija, žmogžudžiai pasislėpė. Nesugavo. Žydai sako, kad busią galima juos surasti. Sako, kad jau sugavę vieną skerdiką; jis gyvenęs netoli nuo nužudintųjų žydziukių, pas kurias tankiai gaudavęs darbą (mat jos turėjo nedidelę krautuvę). Piktadarystės priežasties — nežinia.

Baisūs darbai su tom trim nekaltai nukankintom žydėm, bet šimtą tukstančių kartų baisesnį zudymai šit jau antri metai teipgi nieku nekaltiausių mūsų ir kitų tautų žmonių po Mandžuriją! Ten nieku nekalti musiškiai lieja kraują, zudo-i, su nieku nekaltais japonais!! Bet jau mums dabar apie tai atsibodo beminavojant; rodos, kad ten teip ir reik... Pas mus yra naujasnė naujiena, ligi šiol dar nėra buvusi, tai darbininkų judėjimas. Šneka visur po sodžius, kad tai tie „cicilistai“ dabar po miestus mušą ponus, o paskui eisią per dvarus — ponus ir urėdus mušią; dar eisią ir per sodžius ir ukininkus spausią, kad darbininkam mokėtų ant dienos po rublį ir tt. Kaip Žagarėj, teip ir kitur,

kur kas blogo pasidaro, tai visi, — moters ir vyrai, — sako: tai vis tie „cicilistai“ tą dirbą. Tokių kalbų pilna Lietuvoj, kur tik mūsų tamsuoliai gyvena. O kiti, kurie vadinasi šviesiais tamsuolių ganytojais, — iš to tik džiaugiasi...

Žagarė-Skaisgiris
Šiaulių pav.

20 ar daugiau metų kunigų karė tęsės tarp Žagarės klebonų ir Skaisgirio filijacistų, kad Skaisgirį atskirti nuo Žagarės ir padaryti parapiją. Skaisgirio kun. Kazimieraitis laimėjo, jau besididžiuoja klebonu likęs: pernai redenyj pradėjo užsakus sakyti, vestuves ršti, viens pats po savo „cirkulą“ kalėdoti ir tt. Klebonas Kazimieraitis atstatė savo zakristijoną Reivytį už skaitymą knygų ir arganistą (vargamistrą) Girijotą už degtinės gėrimą (tas emęs per mišias polkas ir mazurkas traukti). Dabar jis susitaisė naujus baznyčios tarnus: zakristijoną, kurs nemoka skaityti knygų, ir arganistą, kurs perdaug mokytas maskoliškai. Gal jau bus ku. Kaz-tis atitikęs tuos po savo madai. — Arganista dabar mokina vaikus, jau esą jų 25 (19 vaikų ir 6 merg.). Jis tuos visus, dar nemokančius lietuviškai paskaityti, mokina ir kalbasi vien maskoliškai. Mokinų tėvai labai iš džiaugiasi, kad girdi ir dukters išmoksiančios ruskai skaityti, rašyti ir kalbėti — nes ateina laikai, kad viskas busią rusiškai....

Gera valdžiai turėti tokius katalikiškus popus, kaip Kazimieraitis, — greičiau eis apmaskolinimo darbas Lietuvoje: žmones, mat, tokių geriau klauso, negu tikrųjų popų. Dar neišsiklausiau: poterių ir katekizmų ar mokin, ar ne, gal ir tuos maskoliškai.

Suckis.

Gruzdžiai, Kauno gub.

Gruzdžių dvare nuo senų laikų tebėra muryta klėtis — žmonių javų magazynas. To dvaro ponai (Nariškinas su savo pagalbininkais) nor nuo žmonių tą klėtį sau atsiimti; ir geruoju ir piktuojū žmonėms rodija grūdus kitur persipilti; duoda dar ir medinį materijolą ir pinigais primoka, kad tik pasibudavotų kitą klėtį. Bet žmonės sako: pamuravokit patįs mums tokia pat klėtį ant savo žemės, arba nupirkę kitoj vietoj, tai tą klėtį, ką jusų dvare — atsiimkit.

8 d. vasario šimet suvažiavo koki 4 pristavai 15 urėdininkų; sušaukė dešimtininkus ir daugel Nariškino medsargių (medinčių). Buvo žydams pirkliais duota žinia, kad tą dieną susirinktų tų grūdų nupirkti. Susirinko visos moters tos bendrijos, kuriai tas magazynas priklauso, ir ėmė šaukti ant maskolių: „Jūs mūsų vyrus į karę išvarėte, o mūsų grūdus žydams parduodate!“ Koks ten pristavas vienai rodo popierą, sakydamas, kad jis nėra kaltas. Ta žmona pagriebė iš jo nagų tą popierą, sudraskė ir numetė. Sako, moterys turėjusios į patėiakas akmenaičių įsikišusios, ir gerai apskaldžiusios nekviestuosius svečius. Šį kartą jos apgynė savo gerą nuo plėšikų. Kas zin, ar daugiau kada atvyks tie svečiai, ar ne?

Rudiškių, Kauno gub.

Kunigėlis Švegzda kalėdamas po parapiją kas-mets išranda kokią-nors naują rinkliavą pinigais. Žiūrėkit: 1899 metais rinko iš mergelių ir žėkų (vaikinių) po 40 kap., po pusrublį bažnyčiai naują aslą įrengti; bet dar ligi šių (1905) metų ta pati išgriuvusi plyų asla tebėra. Paskui rinko bažnyčios stogui taisyti; tą aplopė. Kleboniją budavojo naują, tai su volosties (valsčiaus) raštininku kunigs susi-

mokęs apgavo gaspadorius: sakė po 25 kap. nuo dešimtinio turėsią dėti vienus metus, bet rašte užrašė, kad dvejus metus; tai jau 50 kap. pasidarė. Dabar ant klebonijos lentom apiperijimo vėl renka po 10 kap. nuo dešimtinio. 1902 m. rinko ant intencijos buvusių „bilijušų“ už palaiminimą popiežiaus. 1904 m. rinko šiam naujamjam popiežiui, Pijui X. Aplinkinėse parapijose ant tų intencijų negirdėtis prašinėjant; kitur esti kitoniskos intencijos. Mat Rudiškietis viens nor buti geresnis už kitus šv. tėvui. Beje, rudiškietis turi ir daugiau visokių reikalų: jis nusipirko dvarą iš Šiaulių grapo Zubovo, ir dar vis už tą negalįs išsimokėti. Taigi ir tie visi rinkimai jam nabagui praverčia ir pradingsta kaip vilko gerklėje. — Tai toki pas mus viliškai, apgavikai ir plėšikai.

*Šnekis.***Statistikos žiupsnelis.**

Žinoma, kad Kinų geležinkelis rusų mokėtas 500 milijonų rublių, Port-Arturas ir Dalni veik tiek-pat. Viso labo milijardas. Karė, labai spuliai apskaitant, atsiėjo jau 600 milijonų. Turime spėti, kad karės išleidimai sieks iki milijardai, jei rusai kuogreičiausia pasistengs karę pabaigti. O jei klausys p. Suvorino receptų ir kariaus „iki nepergalės“, tai išleis viršaus per 2 milijardu rublių. Bet kalbėsime tik apie tai, kas jau išleista. Mandžurijos užgaidams išlei-ta du milijardu rublių.

Rusijoje yra 8 gubernijos, bet kad lengviau suskaitytume, sakysime tegu bus 100. Išdalinę du milijardu į šimtą gubernijų, gausime kiekvienai gubernijai po dvidešimts milijonų rublių! Ne prošali butų, skaitytojau, gauti kiekvienai gubernijai savo „skursenos“ pagerinimui... Šiurpuliai ima,

kaip atsimeni, ką galima butų nuveikti gubernijoje su tokia daugybe pinigų!... Privistų mokyklų, krasų, atsirastų plentai, ligonbučiai, gydytojai, miestuose — kanalizacija; švieša, grįstos gatvės ir tt. ir tt. O kame dabar tie milijonai?! Vargšė, skarmalė Rusija! (Iš „Vilniaus Žinių“).

Essai (Vokietijoje).

Orai gražūs; darbai eina pušėtinai, ir atkeliavę greit gauna darbą. Policija pasiliovė siuntus paraginančius laiškus jauniem vyram, kad keliautų į Rusiją. Čia Jonas Mikolaitis gavo gromatą nuo savo brolio iš Japonijos; kur rašo: mus visas pulkas tapo Japonų paimtas į nelaisvę ir dabar dėkavoju Dievui, gal išliksiu gyvas. Teipgi kai—kurie vyrai atkeliavę iš Lietuvos (Suvalkų gubernijos), pasakojo, kad Eitkunuose daugybę vyrų sėdi ir laukia ar ne pradės rinkti iš Vilkaviškio ir Naumiesčio pav. „zapasnus“. Jeigu teip, tai bėgsą toliaus.

Mūsų mieste ketina statyti Krupui paminklą ant Linsbergio plėčiaus, kas-zin ar tas įvyks, kad ne visi jo nori.

Šiose dienose lapkričio mėnesio yra rinkimai ant miesto rodos sąnarių. Žiūrėsim kas nusidės; kadangi 2 partijos: Social-dem. ir Centrum, kaip girdėt, vienodam padėjime stovi. *Petro Sunus.*

Mossend, Škotijoje.*Lietuviai dvigubai skriaudžiami.*

Žmonės iš bažnyčios eina į kleboniją sugniauzę pinigus... Klausiu vieno, ką tai reiškia? Ugi tik „visų šventė“, atsako tas, — tai žmonės užperka mišias už dešias dyščiūje emančias. — Toliaus ėmė skūstis, kad lietuvių kunigs imas perbrangiai, net 4 šilingus, kada anglų kunigs ima tik 2 šil. ir

6 penus už mišias. „Ir tai anglikas kunigas, — pasakojo žmogelis, — išduodavo dar tokias popieras, kur galėdavai keliesia susirašyti savo numirusių giminių vardus ir duot pagal savo išgalejimą, kol ant tos popieros nesusirinkdavo 2 šil. ir 6 penai. Tada nunešus tą popierą į bažnyčia, kunigs atlaikydavo mišias už visas tas dušias sykiu. Matai už pavienę dušią negalima laikyti mišijų, ba tų dušių tiek daug yra, kad nė mišijų joms neužtektų, o kunigs tik vienas mišias gali atsilaikyt per dieną. Taigi, — kalbėjo toliau, — tai... o mūsų kunigs priverčia, kad kožnas jam mokėtų po 4 šil. Sakau, jau tik tie mūsų kunigėliai begomariai ir gana! Sako: tai, aš daugiau zvakių uždegsiu, tai dušėlėms busią lengviau, tai šėip, tai teip, o o vis tik duok ir duok jam; ir dar vis skundžiasi, kad jam čia blogai, kad permažai gaunąs. Et, Dieve tu susimilk!“

Kalba ejo apie kunigą Ciuberki.

* * *

Lietuvius kunigai skiraudžia dusyk daugiau kaip anglus, bet lietuviai turbūt daugiau kaip dusyk yra tamsėni už anglus.

Paklauskite tiktai.

Per vienus šermenis žmonelės šnekasi, kad girdi kaip tik žmogus numiršta tai tuo pilna stuba dušių prieina; kas noris matyti tas dušias, tai turis žiūrėti per kampa užtiesalo, ant kurio guli lavonas. Teipgi jei grabą darant iškrinta šaka iš lentos ir lieka skylė, tai per tą skylę ir galima matyt susirinkusias dušias. Kiti sakė, kad jei zerkolas bus ant sienos tai jame gali dušias matyt. Kiti pasakojo, kad po „visų šventei“ tą naktį buva pilnos bažnyčios dušių, ir jeigu kas iš gyvųjų liktų tą naktį bažnyčioj, tai tą dušios esą sudraskytų. Viena mergina, girdi, norėdama pamatyt savo moti-

na, pasiliko bažnyčioj, tai dušios visas vilnas jai iš skrandos išpašiusios ir ją pačią koneuždraskiusios. Bet tam pasakoriui atvertus: Kodėl nieks nesidaro vagiliams, kad kartais visų šventės naktį išplėšia bažnyčią, ant to nieks nežinojo, ką atsakyt.

Kad tos pasakos būtų tikrai pasakomis, tai nieks nieko nesakytų; bet kad į jas žmonės tiki ir didelę jų daugybę dvasiškija ne tik nenaikina, bet dar patvirtina kaipo stebuklus, tai liudna... Ir kaipgi nebus liudna, kad per tai žmonės vis prilieka merdėti tamsybėje?

Storgerklis.

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Maskolija. Varšavoje apie 1000 žmonių, daugiausiai žydų, padarė demonstraciją dėl lei atminimo tulo žydų socialistų vadovo. Einant Dzika gatve, demonstrantai sutiko ar 20 policijantų ir kareivių, ir tarp jų užsimezgė šaudymas. Policija sako, kad demonstrantai pirmiau į ją šovę; bet vargiai tai teisybė. Po dvejų policijos ir kareivių šuvių, demonstrantai išsisklaidė, palikdami daug sužeistų ir keletą užmuštų draugų, kurie tapo paskiaus nugabenti į ligonbutį. — Gubernatorius užgynė Varšavoje pardavikėti ginklus; ginklų krautuvės uždarytos. Lodzjuje policijos komisarius Šabalovič smarkiai sužeistas bomba. Metęsis bombą teroristas neužilgo numirė nuo žaizdos, kurią padarė policijantas jį areštuojuant, smogdamas su šoble į galvą. Varšavoj, sako, rengiasi antras visuotinas rėikis. Peterburge areštuota 10 teroristų, tarp kurių yra dvi moters (viena 50 metų, Ivanovska, policijos jieškoma nuo laiko nužudymo caro Aleksandro II; kita jauna, buk esanti dukter gen. Leontjevo, buvusio Poltavos gubernatoriaus) Du are-

štuotųjų taikęsi nudėt kun-tį Vladimierą ir ministerį Bulyginą. Policija džiaugiasi radus pas juos dokumentus—surašą visų teroristų(?) Generolas Trepovas gavo laišką, kur rašo, kad jis jei ne kitur tai lovoj busęs nugalabintas. Po caro kambarių durimis atrasta 2 skrynūtės dinamito: Valdžia susirupino, kad tokią aršią jos sargybą, bet galį papirkti teroristai... Kaimiečių sukilimai nesiliauja. Minsko gub. kaimiečiai paliovė mokėję po namams arendą, sakydami, kad žemė jų esanti. Ypač tie sujūdimai esą smarkesni Lietuvoje ir Kurlendijoj, kur nė kariumenė negalinti jų nuslopint. Apie Veiverius buk kaimiečiai einą naikindami dvarus. Iš Samarcos praneša vidaus dalykų ministeriui, kad tam krašte bausus maištas esąs neišvengtinus, jeigu nebueis kuogreičiausia sušaukti žmonių atstovai, sutinkant su caro „ukazu“. Varšavoj dviem darbininkam kariškas teismas nusprendė mirtį, už tai, kad viens šovė iš revolverio į policijantą, o kitas smogė policijantui su štanga. Čia yra apskelba, kad dalyvaujantieji sumišimuose, busisą teisiami kariško teismo. Lodzjuje užpuolė kazokai keturis ramiai einančius „obivatelius“ ir 2 padėjo ant vietos. Peterburge (7 kovo) buvo laidotuvės vieno policijos užmušto darbininko. Susirinko apie 6.000 darbininkų su raudonomis vėliavoms; ant vienos vėliavos buvo parašas: „Mirtis carui, pasaliniam užmušėjui!“ Policija ir kariumenė su dideliu pašėlimu išvaikė tą procesiją. Caras visados pasislėpęs kur tuno. Net ant savo pulko (raitelių gvardijos) metinės parodos jisai ne pasirodė; jį atstojo did. kun-tis Mikalajus. Valdžia visur-šėtoniškai gundo vieną tautą prieš kitą, kad tokiu budu nuo savęs nukreipt žmonių neapykantą. Išleidžia tam tikslui atsišauki-

mus į tamsiąją minią, ypač į kaimiečius, kad mūštų tai studentus, kurie darą maištus, tai žemiečius (bajorus), kurie reikalauja žmonių atstovystės. Keturis tokius žemiečius: Zagorskį, Baltijarovą, Baikovą ir Kornilovą areštuotus buk už prigulėjimą prie kovojamosios organizacijos (prie teroristų), gegužės 8 d. sudys už pardavimą šalies.

Kynai. Iš Kynų daugybė nenuoramų traukia į pagelbą japonams, prieš maskolius. Japonai visur kalbiną kynus eiti išgūt maskolius iš Mandziurijos. Keli kynų gubernatoriai tą-pat skelbia.

Turkija. Turkų valdžia buk persitikrusi, kad karė su Bulgarija neišvengtina. Tokiu budu ir Turkija greičiau ras sau galą, jei pradės karę. — Makedonijoj bulgarai maištininkai buk visai tapę išnaikyti kalnuose. Iš turkų pusės žuvęs viens oficerius ir 3 kareiviai ir 1 oficerius pažeistas. Kretiečiai nori visai atsiskirti nuo Turkijos ir prisidėti prie Grekijos.

Vokietija. Kancleris Buelovas savo kalboje parlamente išreiškė, kad Marokko viešpatystė (Aprikoje) turi buti atvira visoms viešpatystoms lygiai, t. y. buti nepriklausoma. Tokiu budu vokiečių valdžia aiškiai išsišoko priešais Prancuziją, nes Marokko ikišiol yra po šios protektoratu.

Bebelis, socialistų deputatas iššaukė diskusiją, kritikuodamas valdžią, kad vartoja diplomatiškus pragumus dėl Vokietijos interesų ir tai į metus po sutarčiai tarp Prancuzijos ir Vokietijos.

Kaizeiris Vilhelmas dabar atsilankė Marokko.

KARĖ.

Maskolijos su Japonija.

Praskambėjo, pradundėjo ir kasžin kur nugarmėjo gandas

apie santaiką, ir jau japonai vėl lyg iš žemės išlindę gula ant maskolių. Spaudoje buvo beveik rimtai kalbama, kad santaika įvyks ir kad tame buk pati Japonija buvo padarius pirmą žingsnį, pašaukdama Amerikos prez. Rooseveltą į santaikos tarpininkus. Teip-pat ir Maskolija buk aprinkus buvo Prancuzijos karišką ministerį Delcase; minė, kad ir Danijos karalius ir kiti tame dalyvausią. Kad toki norai galėjo but tarpe valdžių, tai nėr abejonės; vienok, dėl diplomatiškų reikalų, Maskolijos ir Japonijos valdžios viežai užginčyjo tas žinias, ir tą tuojau parodė darbu: pradėjo mušį. Kovo 1 d. jau parėjo telegramas į Peterburgą (ir po visą svieta), kad japonai teip smarkiai, teip narsiai gulą ant priešininkų, kad jau net patį vidurį Linevyčiaus armijos gali bombarduoti. Ant galinės sargybos, esančios po gen. Miščenkos vada, teip atkakliai japonai atakuoja, kad Miščenko tur but turėsiąs trauktis. Kairysis ir dešinysis Ojamos armijos sparnas toli tęsiasi į rytus ir į vakarus, ir grėsia miestui Kirinui. Į antrą dieną japonai išnaikinę gana ilgas maskoliško geležinkelio linijas ir telegrapo dratus, įpuolė į Kirino miestą ir daug išgirdo apie tenykščius maskolių santikius. Tarpe Jingečengo ir Sangšungtsu japonai paėmė labai daug maisto ir pašaro nuo maskolių. Maskoliai, traukdami naikina ištikrųjų savo geležinkelius,—matyti, jau nė nemislyja kadanors sugrižt į Mandziuriją... Gen. Miščenko sužeistas, negal vaikščiot, nė sėdēt ant arklio; vienok šėip teip veda savo kazokus, kurie, japonų spiriami, baisiam sumišime garma tolyn. Gen. Ojama, turbut didesnes spēkas atkreips ant Vladivostoko, kuris, kaip menama, busisą lengviau apimt, negu Port Arturas, ir kuri apėmus, Mas-

kolijai šis karė bus pabaigta; turės pradėt išnaujo, jei galės. Su kita dalia kariumenės, Ojama stengiasi sukriušti Lynevyčiaus užpakalį.

Isz Amerikos.

Straiikas gatvinių geležinkelių.

Calumet, Mich., jau kelias dienas traukiasi streikas gatvinių geležinkelių. Visoki biznieriiai rodavo jasi, kaip čia padarius kad tas straiikas greičiaus pasibaigtų, jiems mat didelė pragaištis. Darbininkai reikalauja didesnės algos. Kompanija sakosi neužsileisianti streikieriais ir ji nenor su jais nė šnekėt tuom tarpu. Senatoriai rie jasi.

Madison, Wis. Senatorius Eatonas paskutiniam savo procese išsitarė, kad senato dalykai esti atliekami daugiausia salionuose. Prieš tai smarkiai šoko senatorius Frear, kuris stengiasi iš visų pajiegu kad Eatonas būtų išmestas iš tarpo senatorių, kuriuos jis apšmeižė (o gal tik išdavė paslaptį arba bent išdrįso pasakyt teisybę?)

Areštavo skerdyklos prezidentą.

Chicago, Ill. tapo areštuotas didžiosios skerdyklos prezidentas už papirkimą liudininkų. Pavardę areštuotojo ikšiol dar laiko paslapyje.

Tikisi čionai, kad byla prieš mėsos trustą neužilgo prasidės. Prokuratoriaus asistentas Pagine mena, kad ir kiti keli trusto viršininkai bus areštuoti, už papirkimą liudininkų. Kaip tik tas bus padaryta, procesas prieš mėsos trustą tuojuos prasidėsias, ir gal-but suda bausmė užtikis trustininkus, kadangi sąryšinės valdžios turi darodymus prieš trustą.

Nuo Redakcijos.

Už korespondencijas ir apgarsinimus „Vienybės“ redakcija neatsako.

S. L. A.

Kuopos ir sanariams.

Pagal pranešimus ir pasargas S. L. A. provos komisijos sanarių, tilpusius „Vienybės“ 45 ir 47 num., teipgi „Lietuvos“ 47 ir 49 num. praėjusių metų, sanariiai matė įvykusius nesutikimus tarpe provos komisijos sanarių, kur pp. Paseckas ir Valentinavyčius, kaip ir T. Parkštys, Susiv. kasiarius, sulaužydami seimų nutarimus, pasiryžo kunigams palikti S. L. A. turtą, dėlko prova tapo nukelta iki ateinaučio seimo.

Dabar, kada visos kuopos atlaiko susirinkimus dėl užmokėjimo mokesčių ir jau renka pasiuntinius į artinantį 20-tą seimą, visų pareiga yra perkrauti ir apsvarstyti tuos „pranešimus“ ir „pasargas“ virš minėtuosė laikraščiuose, ir padaryti nusprendimus; įrašant į kuopų protokolus, ant ko kuopa nusprendžia: atjieškoti visą turtą nuo kunigų pagal 16, 17, 18 ir 19 seimų nutarimus, ar taji palikti kunigams pagal užmanymą pp. Pasecko, Paukščio ir Valentinavyčiaus. Kuopos tuos nutarimus ant rašto įduos savo pasiuntiniams, o nesinčiančios pasiuntinių — prisiųs seimui pačtu.

Kuopų privalumu yra išrinkti rimtus ir teisingai svarstančius pasiuntinius, nepartizantus, kurie rimtai ir teisingai perkrautė provos reikalą, kaip ir visus kitus Susivienijimo reikalus, išduotų teisingą nusprendimą, sudrutintų Susivienijimą, ir galutinai išblaškų kunigų intrigas ir spąstus, ką jie nenustoja spendę.

Kuniga matydami Susivienijimą sparčiai bujojant negal ant to ramiai žiurėti, ir jiems pavyko patraukti į savo pusę Pasecką, Paukštį ir Valentinavyčių, kurie pasiėmė palikti jiems Susiv. turtą, teipgi jie patraukė savo pusėn ir As-

tramską su Tareila, kuriuodu uždraudė kuopoms daryti susirinkimus apsvarstymui iškilusių nesutikimų („Vienybė“ 48 num., 575 puslapis). Priegtam kunigai žino per p. Paukštį net smulkiausius Susiv. išmokėjimus, apie ką jie rašė „Žvaigždės“ 46 num., 1904.

Pp. Paseckas ir Valentinavyčius kunigų lupoms kalbėdami savo „pasargoje“ mane kaltina už vaidus ir skilimą Susivienijimo. Vienok sanariiai, ir 15 bei 16 seimų pasiuntiniai, geriaus žino vaidų ir skilimo priežastis, negu pp. Paseckas su Valentinavyčium.

Busentis, 20-tasis, sukaktuvinis, Susivienijimo L. A. seimas parodys, jog mes nusikrautę kunigų globą įstengiamo ir mokame savimi rėdytis.

P. Mikolainis,
P. O. Box 15, Branch D.,
New York City.

Isz lietuviškų dirvu Amerikoje

Rivertown, Ill. Kovo

26 d. turėjome susirinkimą mūsų Nepriklausomojo (nepri gulmingo) Kliubo. J. Norkus buvo užmanęs, kad iš kliubo kasos paaukti kokius 200 dol., ale kad daug buvo priešingų, tai tas neįvyko; tai tik šiaip geros valios tautiečiai suaukavo \$4.50 revoliucijos reikalams. (Aukautojai ir aukos pagarsinta gale N. — R.). Lietuviškų šeimynų mūsų mieste yra 24; pavienių — 80. Ale kaip nėra gerų vadovų, tai teip ir miegam amžinu miegu. Kad vienas ir užmano ką gero, tai tuo gauna „šliuptionio“, „bedievio“ vardą ir nieko gero negali nuveikti.

J. B.

Wanamic, Pa. Apie mus yra daug nelaimių: keli tapo sužeisti mainose ir labai sunkiai serga; kiti teip paliegia. Bet ar žinote kaip tie žmonės gydosai? Ugi su šventytoms žolėms ir su kunigais. Tai

galite numanyti kokiam apšvietime mūsų mieste lietuviai stovi. Ant parapijos ferų uždirbo apie 900 dol., ale tautos reikalams — nė cento. O dabar vėla užsimanė statyti kunigui namą ir vėla nėra pinigų. Reikia vėla balius, ar kaip kitaip surinkti pinigų. Kaip girdėti balius vėla busias ant velykų.

Rengiant 24-tai kuopai S. L. A. balių, visur galėjai girdėt kalbas apie busimą bedievių arba „šliuptionių“ balių. Kitos mamelės nebeleido nė savo dukterų ant to balius, bijodamos, kad jų mergelėms nebutų smertinės „nudos“. O kaip girdėti tas balius buvęs dailiausias, — kokis dar nėra buvęs toj apylinkėj.

Naujas kunigas Šaulinskas nėra užganadintas dabartine vieta, kur bažnyčia stovi ir sako — būtų geriau nukelti žemyn į stubeles (stubelėms vadinina kompanijų namus).

Vietinis.

Pittsburg, Pa. Kovo 26 d.

L. M. D-tė laikė prakalbas su deklamacijoms naudai revoliucionierių Maskolijoje.

Susirinkimą atidarė pirmėdis J. Mockeliunas, paaiškindams, kokiu budu galima prisidėti prie kovojančių už laisvę ir sušelpiti našles ir našlaičius žuvus kovotojams už laisvę Maskolijoje. Paskui kalbėjo Miliauckas iš Fronk, Pa., nurodydams sunkų padėjimą darbininkų ir visų žmonių po maskolių valdžios letena. Nurodė teipgi gabumą socialistų, kaip jie kovoja už laisvę visos žmonijos. Jo kalba patiko visiems, išimant dvi ypatas: K. V-ną ir J. J-cką. Tuodu mūsų broliai pasirodė rusko caro tarnais ir norėjo suardyti susirinkimą. Toliau deklamavo mažas vaikas, P. Rauktis, apie tėvynę-Lietuvą. K. M. Tarabilda savo kalboj nurodė barbarišką pasielgimą maskoliškų kareivių su nekāl-

tais darbininkais. Antrą deklamaciją deklamavo J. Kvederintė apie Tėvynės meilę. Paskui ketvirtas kalbėtojas K. A. Paulickas nurodė vargingą padėjimą darbininkų po kapitalistų jungu. Sovietyose Valstijose Amerikos, ir nupėikė vietinius vertelgas už prlinkimą prie lenkiškos kalbos; sako, kad nė viens neitų pirkti pas tuos, katrie gėdijasi savo vaikus mokinti lietuviškai kalbėti. Penktas kalbėjo J. Petraitis apie baudžiavą Lietuvoj. — Susirinkimą pabaigė pirm-sėdis, ragindamas susirinku-sius prie aukavimo, ir tas nepasiliko be pasekmės: gerų nuomonių mūsų broliai ir se-sers sumetė aukų \$12.03. Išrinkom komitetą platesniam pasidarbavimui apie rinkimą aukų. Kasierius tapo išrinktas Ant. Ruktis ir išrinkta keli vyrai, kurie vaikščios po lietuviškas šeimynas, rinkdami aukas. Pinigus, surinktus per susirinkimą, nutarta paduoti naujam kasieriui, o kada susirinks daugiau aukų, tai pasiūsti „V. L.“ redakcijai.

Negalima užmiršti keisto pasielgimo vietinės parapijos komiteto, kurs persekiojo vaikus dalinančius iš-inantiems iš bažnyčios žmonėms plakatus, užkviečiančius ant minėto susirinkimo. Vienas iš komiteto ir rakristijonas atėmė nuo vieno vaiko plakatus. Kiti vaikas pabėgo ir toliau davinėjo žmonėms. Mat pas mus bažnyčios sargai ir dievotųjų mūsų brolių vadovai saugoja ir gatves lyg policijantai, ir kariauja prieš tautiškus susirinkimus visai panašiai, kaip Lietuvoj maskoliai prieš lietuviškus raštus. Lenkam ir zydam yra leista apgarsinimus davinėti ir tarpe bažnyčios durių, o lietuviui nevalia nė per šimtą žingsnių nuo bažnyčios.

J. M. Maskelinas.

So. Boston, Mass. Viskas čia po senovei. Tik darbai

rodosi, kai-kur pasigerina, o kai-kur pasimažina. Kai-kurie siuvėjai dirba tik pusę laiko, o kiti tai tik vieną trečdialį. Lietuviai gyvena suti-kime. Dabar Bostone įėjo į madą prakalbos: į vieną sanaitę atsibuvo net dvejos. Tas viskas vis geru daiktu, bet kaip girdėt tai 19 kovo dienoje šv. Juozapo lietuviai susirinkę vienoj vietoj ant vienu vardavių sudėjo puikią auką. panašią į rusko caro aukas Mandžurijoje, nes kraujas net ant gatvės buvo matyt. Tas aukas suglamonėjo daktaras, kursai siuvyniojo joms galvas. Policija aukų negavo, nes ne spėjo pributi; pavėlavo! Kodos vertėtų tokius darbus lietuviui jau praleisti, o užsiimti kuom nors geresniu; jau vertėtų užsiimti daugiau skaitymų laikraščių bei knygų. O ypatingai naujai užgimusiui vietiniam laikraščiui vertėtų daugiau mokyt bostoniečius, nes jį jau daug daugiau skaito, negu kitus. Broliai! pameskim niekystą, imkime blaivystę. *Dobilas.*

Philadelphia, Pa. T. M. D-ės kuopa parengė visuomenišką susirinkimą, kad plačiau apkalbėti mūsų reikalus, ypač iš priežasties šiandieninių atsitikimų kariaujant Maskolijai su Japonais ir galimų įvykti permainų Maskolijoje.

Susirinkimą vedė T. M. D kuopos prezidentas A. Zuikis. Kalbėjo tą vakarą pp K. Unika, K. Velykis, L. Šliupienė, T. Astromskis ir kn. V. Dembskis, išaiškindami reikalingumą ir naudų gumą T. M. D. teip-pat užkliudydami dabartinius atsitikimus ir paaiškindami ką mums pridera daryti ir kolkauti. Tarp prakalbų Marė Pazuokaičintė deklamavo V. Kudirkos „Ne tas yra didis“, II. Šliupintė ir Velykiutė padainavo porą dainų su pijano pritarimu: „Su dievu mano žemele“ ir „Tu esi kaip kviet-

kelė“; teip-pat solio ant smuiko — A. Jurčukonis, ir ant pijano Keistutis Šliupas.

Nors oras buvo nevisai geras, žmonių buvo gerokai susirinkę į Neprigulmingojo kluibo salę, kur susirinkimas atsibuvo. Padarius kolektą surinkta \$4.17 taigi atitraukus kaštus surengimo ir spaudinimo pliakatų \$200, likusių \$2.17 prisiunčiame reikalams išsi-liuosavimo Maskolijos iš po carizmo jungo. (Aukos gale N. R.).

Po prakalbų atsibuvo kuopos susirinkimas, kur apart paprastų kuopos, tapo parduota šiek-tiek T. M. D. išleidimų. Keletas naujų sąnariu įstojo tą vakarą. *D.*

Los Angeles, Cal. Šitam mieste apsigyvenau nuo Naujų metų. Atvažiavęs radau žaliuojančius žolynus ir medžius, kurie niekad lapų ne numeta. Los Angeles miestas gana traktavas; pirklystė eina puikiai, žmonės mainosi kas dieną: vieni išvažiuoja, kiti atvažiuoja. Šitam mieste sveika ir linksma gyvent, bet... tiktai turčiams (bagočiams)... Prastam darbininkui beveik vis tas pats visur. Nors čia brangiau mokama už darbą, bet vis tiek darbininkų be darbo yra į valias, darbą gauni, bet nelengvai. Auga čia tik carai—milijonieriai. Dabar čia privaziavo daugybė gūdų iš Gudijos, eina gatvėm pulkais visom pusėm. Yra čia ir lietuvių keletas šeimynų ir pavienių. But gerai, kad susivienytų į vieną kuopą, kad rištųsi į draugystes; tada galėtų atnešti naudą mūsų tautai ir sau turėtų pagelbą atsitikus ligai ar šaip kokiai nelaimėi.

Dabar Lietuvoje kaip ir visoj Maskolijoje, kyla bėsis kova prieš nelaisvę; kovotojus reikia kaip galint šelpti. Mēs amerikiečiai negalim stot su ginklais prieš caro valdžią, tai stokim nors su kuo galim: au-

kaukim tam reikalui po kiek iš savo uždarbio; skatinkim kitus aukauti. Malonu būtų išgirsti, kad ir bažnyčiose pradėtų rinkti aukas pagelbai kovotojų už Lietuvą, už laisvę žmonijos. Jei kas myli Lietuvą, privalo prisidėti kaip nors prie kariautojų už jos laisvę. Aš prie to prisidedu bent pinigiskai su 1 doleriu. Patarčiau, kad tie pinigai, ką buvo sudėti kelionei pasiuntinio į Niderliandiją, būtų paaukauti lietuvių revoliucionierių naudai. Ir aš buvau prisidėjęs su auka prie to reikalo, o kad tas nepavyko, tai delto patariu tuos pinigus dabar sunaudot, kada atsirado dar svarbesnis reikalas.

A. Šiužda.

Spring Valley, Ill. Draugystė Sruų Letuvos, ant susirinkimo atsibuvusio 26 kovo, vienbalsiai pritarėm p. Artojaus užmanymui, reikale suskaitymo gyventojų Amerikos lietuviams atskiros rubrikos. Virš minėta draugystė išrinko atstovu: Juozą Gvaizdiką
P. O. Box 364
Spring Valley, Ill.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Nauji sąnariai.

Cambridgeport, Mass.

Vincas Danielius	60
Juoz. N. Danielius	60
Juoz. J. Danielius	60
Izid. Danielius	60
Juoz. Driginčius	60
Juoz. Mazuraitis	60
Jon. Atkočaitis	60
Izid. Atkočaitis	60
Jon. Kairaitis	60
Jon. Vaišauckas	60
Jon. Kugis	60
Ant. Stakutis	60
Ant. Avizonis	60
Ant. Babilius	60
Ant. Kazokas	60
Sim. Armanas	60
Kaz. Armanas	60
Domic. Venckaitė	60
Uršulė Kaurinaite	60

Cipr. Szimkuo	60
Pilip. Jozumas	60
Myran Baltus	60
K. Cziberkis	60
Feliks Ludovic	60
T.M.D. Sekr. A. Ramanauskas.	

Kasos stovis.**I p l a u k i m a i :**

Pagal „Vienybės“ N11 buvo \$595.47	
Newark, N. J. kuopa	5.40
Forest City, Pa. kuopa	4.80
Spelnyville, Ind. nauja kuopa	1.20
Gilberton, Pa. kuopa	6.00
Lawrence, Mass. kuopa	7.80
Lost Creek, Pa. kuopa	3.60
„ „ M. Bradicakas už tikietus	2.50
M.J. Ceponis, New Britain, Ct. tik.	2.50
Makauskas, Forest City, Pa. tik.	30
Cambridgeport, Mass. nauja kp.	14.40
Waterbury, Conn. kuopa	30.40
Gilberton, Pa. per V. Sadaski	3.00
A. švietos Brolių Draugystė	
Chicago, Ill. už knygas	2.50
Westville, Ill. 810 kuopa kalnakasių unijos (lietuvių)	400.00

Tie pinigai paaukauti, vien ant tų išligų, kad būtų atspausa knyga sociališka grynai darbinikiška — nekitokią — iš atspausų — joms 500 egz. suteikti ir ant atspaudinimo apdarų — kad unija būtų paminėta už išleistoja.

J. Garmus, Bluefield, W. Va. tik.	2.50
Rhone, Pa. nauja kuopa	10.70
Shaft, Pa. nauja kuopa	
per J. Budrevyčių Lost Creek	3.60
Viso	1.106.77

I š m o k ė j i m a i :

V. Martišiui, moksl. pašalp.	
Chicago, Ill.	16.00
A. Olševskui už siuntimą „Lietuvą“ į Japoniją lietuviams nelaisviams po 3 egz.	2.25
A. Ramanauskui sek. už mark.	2.00
Sukolek. Westville, Ill. čekio	40
Sukolek. čekių: Forest City, New Britzin, Bluefield ir Rhone, Pa.	40
Markės kasieriaus reikslų	68

Viso \$21.73

Izde liekai \$1 085.04

Izdin. T.M.D. J. Naujokas.

Naujas liet.-social. laikraštis.

Lietuvių ateivystė į Suvienytas Valstijas labai žymiai didina. Mets į metą ateivių lietuvių skaičius daugina ne šimtais, bet tukstančiais. Šiandien skaitome iš viso lietuvių Amerikoje į 400,000. Bet didinanties čionykštėms mūsų

kolonijoms visai beveik nežymu, kad kiltų augstyn jų dvasiškas padėjimas. Laikraščių ir knygų išėma labai mažai sulyginant skaitlius gyventojų kitų tautų. Viso pro-viso suskaitome šiandien Amerikoje vos 10 šep-je-teip išsidinė jahčių laikraščių t. y. ant kiekvienų 40,000 žmonių vienas laikraštis. Tokios stokos perijodiškų raštų galbut neraišime nė pas tokios tautos išėmivius Amerikoje. Ir tie visi mūsų dabar einantieji laikraščiai kiekvienas stengias tarnauti visiems lietuviams abelnai, be jokio savo uždavinio palaikyti kokią atskirą luomą, tarnauti išimtinai jos reikalams, plėtoti jos kelią draugiškame gyvenime. Suglausti po savo sparnu visus „tautiečius“, išplėsti savo autoritetus ant kulturiškos ir politiškos sąmonės čionykštė lietuvių stengias visi laikraščiai — pradėjus nuo „Vienybės Lietuvnių“, „Lietuvės“, ir baigiant ant „Kataliko“ ir net „Saulės“, Bet nurodyti, kaip sakėm, pačius kelius pasikėlimui mūsų žmonių ant vienokio laipsnio su kitomis tautomis, auklėti jų spēkas tinkamoj linkmėj kovai už buvį, nėra užsidavęs nė vienas. Ypač nėra laikraščio grynai darbinikiško. Nėra ginėjo reikalų proletarijato, blaškomo į visas puses gyvenimo audromis, žmonių paroduodančių savo spēką kapitului, kurs už tą juos amžinai nualina, atima sveikatą ir priverčia žmones vargdienius gimdyti ir auklėti luošą ateinančią gentkartė. Visų kitų tautų išėmiviai darbininkai Amerikoje turi tokius savo laikraščius. Juose yra sprendžiami ir vedami jų reikalai, yra vedama kova ir bloga šiandienine tvarka. Mēs neturime dar, o jis neapsakomai yra reikalingas. Juk beveik visi čia gyvenantieji lietuviai yra darbininkai. Jų reikalai yra tie patys, ką ir reikalai darbinin-

kų viso svieta. Kapitalistų mūsų tarpe dar nėra. Teisybė kad yra dar kapitolo tarnų, ypač katalikiškoji dvasiškija. Bet pasikėlus darbininkų sąmonei ant augštesnio laipsnio ir jų įtekmė nupuls. O kad lietuvių darbininkų sąmonė kyla, tai tik tyčia nenorintieji to nemato. Dabar jau darbininkiška (socialistų) laikraštis yra reikalingas nebevien tik agitacijai, bet nors kad ir palaikymui ekonomiškojo judėjimo, budimui proletarijaus iš ilgo verguvės miego.

Matant tokį nenumaldomą reikalą, nesenei susitvėrusi Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje nusprendė įkurti lietuvišką socialistų savaitinį laikraštį „Kova“, šios partijos organą. Tam tikslui yra daromos visos prierangos: nupirktas spaustuvė, rengiama laikraščiu literatiška medėga, renkama prenumerata ir apgarsinimai. Laikraštis bus išleidžiamas su prigelbėjimu visos partijos ir prenumeratorių kaštais. Prekė „Kovos“ ant metų: prenumeratoriams — \$2.00, partijos sąnariams bus kitokios ištygo: nutartos per pačią partiją. Bet dabar naujo laikraščio turtas visai menkas. Pradžia bus labai sunki. Tai gi šiuomi maloniai užkviečiame visus simpatizuojančius darbininkų judėjimui pasiskubinti mums su pagelba: patiems užsirašyti „Kovą“ ir rinkti prenumeratą nuo kitų. Tikimies, kad nė vienas lietuvis darbininkas nepraleis pro ausis mūsų atsišaukimo ir sušėlps tą reikalą nors su centu aukų. Ypač kad čia visiems svarbus reikalas. Kuopos L. S. P. A. teipgi prie šio darbo pasiskubinkite kiek išsigalėdamos. Dirbkime visi dėl visų. Teipgi užkviečiame visus socialistus inteligentus bendradarbiauti „Kovoje“ iš rašliaviškos pusės.

Prenumeratą, aukas ir rankraščius meldžiame siųsti ant

šio adreso: „Kovos“ redakcija,
412 Siegel str.,
Philadelphia, Pa.
Centr. Komitetas L.S.P.A.

Reikaluose Lietuvių Socialistų Partijos Amerikoje.

Mieli draugai darbininkai! Kaip matėte 11-tam „V. L.“, pranešime L.S.P.A. centrališko komiteto buvo minėta, kad tulos kuopos užmanė sąnariams extra-paaukauti po šiek-tiek ant reikalų prie įkurimo mūsų partiviškos spaustuvės. Greta su šiuom užmanymu aš įnešėia, kad sąnariai ir nuo kitų parinktų tam tikslui aukų. Beje aukaujant revoliucijai, teipgi neprošali būtų tulas procentas paskirti ir reikalams sociališkiems. Juk tiktai darbininkai rengia revoliuciją, rengia ją netiktai su ginklais, bet nori padaryti revoliuciją ir nesusipratusių žmonių protuose. Darbinikiška ir socialistiška rašliava yra beveik geresnis įnagis įvykdimui revoliucijų, negu dalgiai, šakės, pagaliai ir revolveriai. Spaudintas žodis yra aštresnis už smailiausį durtuvą, kurs netiktai perveria užkietėjusias smegenyčias, bet podraug įpučia į jas naują dvasią, naują mislį, naują troškimą laisvės. Labai būtų gerai, kad mēs surinkdami 10 dolerių ant revoliucijos paskirtume nors 2% (du dol.) ant sociališkų raštų.

Pavienios ypatos, prie visų geriausių troškimų negali įstengti daug padaryt. Pavyzdin: aš pats paskutiniu laiku esu paaukavęs ant darbinikiškų reikalų, beorganizuojant partiją, apie 200 dol. sunkiai uždirbto cento, ir jau 4 mėnesiai praėjo, kaip veliuosi po lietuviškas kolonijas bandydamas šen ir ten sutverti kuopeles L.S.P.A. O ką atlikau? Juk tik lašas mariose vandens. Teip ir visur esti, visur reikalaujasi dirbti kolek-

tyviškai, visiems iš vieno. Tada bus geri vaisiai ir mums patiems nauda.

Šioms dienoms gavau laišką nuo Centrališko Sekretoriams (J. O. Širvydo, 401 E. Main str. Plymouth, Pa.), kuriame praneša linksmą žinią, jog L. S. Partija jau siekia netoli 300 sąnarių. Susitvėrė naujos kuopos: Rochester'e, N. Y. ir Chicagoje Ill. 2-ra kuopa.

Remkime revoliucijoniškas idėjas visokiais budais, bet ne-uzmirškime, kad revoliucija politiška ir ekonomiška yra galima padaryti tikrai priren- gus jai gerus kariautojus, ap-švietus minią su pagalba tam tikrų raštų, kuriuos išleidinėti mūsų partija turi sau už mierį. Vardan Centrališkojo Liet. Soc. Part. Am. Komiteto Organiz. *K. Rutkus.*

Atsišaukimas.

Reikaluose Paryžiaus parodos Liekanėlių.

Rodos jau baigiasi metai kaip 19-to seimas S. L. A. nu- tarė tas liekanėles Paryžiaus parodos parvešti į Ameriką, ir vieta buvo paskirta Boston'e, Mass., — bet iki šiam laikui nieko negirdėti, kur jie yra. Todėl S. L. A. kuopos turėtų apsvarstyti ką tas viskas reiškia; siunčia delegatus ant sei- mų, įduoda kuopos įnešimus kuriuos ant seimo apsvarsto ir nutaria, tada pasilieka tokie išpildinti. Todėl ir tos lieka- nės rodos, jeigu buvo nutar- tos parvešti ir padėti į vietą tai turėtų teip ir būti, kur bu- tų apžiurimos ir dauginamos per žmones, kad nors tokie mažmožiai rinktus prie vieno daikto, o ne ryktų iš mūsų is- torijos. Po aprinkimo manęs į S. L. A. knygius, parašiau laišką p. Mikolainiui (nes man buvo liepta per p. Ramanauc- ką su juo susinešti) tai atsakė, kad negavo nuo Cent. Kom. urėdiškai formališko rašto apie pasiuntimą tų liekanėlių, bet vėliaus rodos tapo p. Mikolai-

nui pasiūstas urėdiškai for- mališkas raštas, kad pasiūstų į Bostoną ant knygiaus antrašo K. M. Liubeno, bet nieko ne- sulaukdamas atsišaukiu į visą organizaciją, tegul sprendžia visi. Butų gerai, kad neišpil- dė nutarimų seimo, parodytų priežastis, kas tame kliudė to- kius išpildyti, nes kartais išei- na iš to nesusipratimai ir be- reikalingi rašinėjimai po laik- raščius

S. L. A. Knygius
K. M. Liubenas,
283 3-rd str., S. Boston, Mass.

Buvusiems Mildos Gles- mininkų D-tės sąnariams.

Visiems gerai žinoma, kad buvusios M. G. D-tės konsti- tucijoje, skyryje apie likvida- ciją, pasakyta: „pakrikus draugystei, jos turtas turi būti apverstas ant naudos lietuviš- kos tautos“. Rodo, višpami- nėta draugystė garsingai gy- veno ir karzygiškai savo die- nas užbaigė, nes už likusius 113 dol. išleido knygutę „Dvy- niai Vagių“; bet apie dr-tės buvusį knygynėlį ir šėpą jo- kie rimto nusprendimo nebu- vo, — kaip matyt tą viską ap- gyveno, prisivino žmonės, kurie visai prie draugystės ne- prigulėjo, po draug tas viską tebebuna po monopole vieno ex-sąnario. Kadangi teip daug paskutiniam laike atsirado lie- tuviškų tautiškų reikalų, o be pinigų jų atlikti negalima, tai aš darau įnešimą, kad parduot šėpą, o pinigus paskirt ant re- voliucijos reikalų. O knygas iš knygynėlio paskleisti tarp žmonių, vietoje ką bepelyje be- naudos.

Kurie gyvena arčiaus, lai 7 gegužės pribuna ant salės pas p. Draugelį Brooklyne; o gy- venanti toliau, arba negalinti pributi — kad per laišką savo nuomonę išreikštų; adresuokit.

J. Naujokas
Madison sq. Box 157
New York City.

Dėlei revoliucijos.

Kaip matyti iš laikraščių, tai revoliucijinis judėjimas Mas- kolioj vis eina smarkyn, pla- tyn, — ir gal netoli tas laikas, kada prispaustos tautos išsi- liuosuos iš-po caro jungo. Tai gi mums lietuviams gyve- nančiams laisvoj šalyj reikia prisidėti prie to judėjimo bent su pinigiska pagelba. Turime šelpiti mūsų brolius revoliuci- jonierius, kovojančius už visų laisvę. Verčiau menkesnius reikalus atidėti ant toliau; da- bar didžiausias reikalas — šelp- ti revoliuciją.

Aš kaip davęs p. B. Deme- reckui \$2.00 ant išleidimo kny- gos, vardu: „Šaltinis Valna- manybės“, tai meldžiu dabar tamistos prisūsti tuos pinigus į „Vienybės“ redakciją, — revoliucijos reikalams, — nes man rodos, čia yra svarbesnis reikalas, kad pasisektų nu- griauti caro valdžią, negu iš- leidimas tos knygos. Teipgi negaliu užmiršti nepriminęs to, kad Minersville's teatrališka kuopa, prie kurios aš esų pri- gulėjęs, o kuri turi gryno pel- no apie penkias dešimtis doli- rių, kad tuos pinigus paaukau- tų revoliucijos reikalams. Ku- opa yra silpna, už tai kad mer- ginų truksta, tai ji vis tiek ne- galės gyvuoti; delto prašau ap- svárstyti tai gerai.

Jonas Kancierius.

Margumynai.

Lenkų Tautiečių-demokra- tų partija (Liga Narodowa) neseniai išleido du atsišauki- mu, apskelbdama, kad tikrai kvailiai, grirdi, galį manyti apie iššaukimą revoliucijos šio- je valandoj, nes tai esą būtų atidavimas į skerdynę nekaltų darbininkų.

Gailingi tie lenkų demokra- tai, tik spangi, nes nemato, kad darbininkai patįs eina į tą skerdynę negalėdami ilgiaus kentėti valdžios prispaudimus,

ponų skriaudimus, ir, vietoje žuti iš bado, eina pralieti krau- ją, žinodami, kad jiems nėra kas pralaimėti, o išlaimėti gali daug: laisvę ir gerovę bent sa- vo vaikams. Net „zubatovi- niai“ — revoliucionierių prie- šininkai — pavirto į revoliuci- jonierius, kada karė su kryžiu jiems badą pagimdė... O tie demokratai bajorai-klerikalai, — kaip ir visi konservatoriai- reakcionieriai, — su gailėsčiu verkia, kad darbininkai lieja kraują revoliucijoje. O, — ma- tyt, nujaučia, kad po revoliu- cijos jiems užtruks karvutė ir nebegalės jau teip drąsiai siur- bti šiltą kraują iš darbininkų gislų... Išlietas kraujas jiem mat nepatinka!... už tai teip rauda... Na, o gal prisilaiko viduramžinių inkvizitorių pa- žvalgų: nukankinti savo aukas „mielaširdingai“, „be kraujo praliejimo“, t. y. sudeginti gy- vus ant laužų — senovėje, o da- bar — badu prispirt dirbti die- ną ir naktį, o netekusiem dar- bo — džiuti ir vysti kur pašal- lyj, iki numišta pats, „be kraujo praliejimo“. O jei kas reikalauja sau žmogiškų tiesų ir darbo, tai tą kaip maišti- ninką „mielaširdingai“ pabau- dzia džiovinimu kalėjimuose, ar Sibire, — vis „be kraujo pralie- jimo“. Teip daro visos val- dzios, o ypač Maskolijos; tas naudinga visiem buržujam-de- mokratam, o ypač lenkų, ku- rie teip nekenčia maskolių, ir neva dėl savo patrijotiškų jausmų, teip baisiai patremia lenkų revoliucionierius už tai, kad jie eina išvien su masko- lių revoliucionieriais.

„Neprašalinamas įspudys — rašo jie pirmam savo atsišaukime — kokį paliks paskui savęs Europoje, bus tai, kad Varšava stojo šalia Peter- burgo, Maskvos, Kijavos ir Odesos, kad judėjimas Lenkijoje niekuo ne- siskiria nuo visarus škojo judėjimo, kad užtrynė jame visokius lenkų sje- kimus (dąženia).

Jeigu, girdi, galėtume patįs vieni pakilt ir išsiliosucti iš po Maskolijos (bet anaipol ne

iš po lenkų buržnų — demokratų!) jungo, tai būtų gerai; o kad to negalime padaryt, tai, girdi, kęskime ir ramiai dirbkime dėl labo mūsų „tėvynės“.

Jų tėvynė — tai jų kapitalo sauvėlė. Jie nori atsiskirti (bet ne būtina) nuo Maskolijos, nes ta tramdo jų kapitalo plėtojimąsi, idant nepralenktų maskolių kapitalo. Maskolių valdžia bijo tautų vienybės, kursto vieną prieš kitą; tą patį daro ir patrijotai-demokratai.

Tai toki tie demokratai... Toki kaip Amerikos demokratai, kurie amerikiečiams lietuviams gerai žinomi.

Bet... anaipol ne visi demokratai toki. Štai, paveizdan, pažiūrėkite į 3-į num. „Draugo“, kur redakcija to laikraščio nurodo „stoką doros principų“ tam, kuris „šendien“ sulygina lietuvių demokratų su lenkų demokratais, apie kuriuos tik-ką kalbėjom. Toks „suliginimas“ iš pusės vieno socijaldemokrato, ir buvo pirma,—kaip matyt iš „Draugo“, — jei ne vyriausia priezasčia atsiskyrimo kurių-ne-kurly ypatų nuo L. Soc. Dem. Partijos ir susitvėrimo „Draugo“ Organizacijos...

„Kuomet ateityj,—sako „D-go“ red.,—jie gal—but ir susilygys su jais“...

Baisi pranašystė!... Vienok, rodos, nieks negalės už tai užmest „D-go“ redakcijai „stokos doros principų“, nes labai įtikėtina pasakė. Tik... kam ji teip kalbėdama tuojaus paaiškina: „bet šendien apie juos teip kalbėti anaipol ne galima“? Teisybė; aš „šendien“ apie juos nekalbu ir nekalbėsiu, nes atsiskaukimų ir niekšysčių, panašių į angščiau minėtus, jie da neapskelbė. (Čia turiu ant mislies tik tai tuos demokratų, apie kuriuos „D-go“ red. kalba, — butent apie „Varpo“ ir „Ukininko“, o ne apie kitus lietuvių demokratų...)

Ilanda.

1) „D-go“ N. 3. „Dėlko mėš atsiskyrimė“.

„Kankinių Kasos“ apyskaita

už antrąjį pusmetį.

(2. V. 04 — 31. XII. 04).

I.

Komiteto apyskaita.

Įplaukos.

M. D.	rb.	5,—
Iš užsienio atstovo gauta....	„	509,25
Iš Siau. žydų	„	65,—
Iš šalies	„	1,50
S. rink. st. Tom.	„	5,88

Įplaukė rb. 586,63

Pirmo pusmečio atlikusieji rb. 276,39

Viso labo įplaukų rb. 863,02

Išlaidos.

Kankiniam: N1—20rb.; N2—22r.; N3 ir 4—45r.; N5—30r.; N6—20r.; N7—20r.; N8—5r.; N9 ir 10—20r.; N11—10r.

Iš viso išleista rb. 198,—

Įplaukų buvo rb. 863,02

1905-tiems metams atliko rb. 665,02

II.

Užsienio atstovo apyskaita.

Įplaukos.

Iš „Varpo“ ir „Uk-ko“ redakcijos atsiųsta	mk.	41,55
Iš „Darbininkų Balso“ redakcijos atsiųsta	„	14,33
Iš Amerikos Kankinių Komiteto gauta 500rb.	„	1,078,50
Banko nuošimčiai už padėtuosius pinigus	„	7,—

Įplaukė mk. 1.141,38

Pirmo pusmečio atlikusieji 15fr. 30ct. mk. 13,20

Viso labo įplaukų mk. 1.154,58

Išlaidos.

Išleista „Kankintinių Kasos“ Komitetui	mk.	1.100
Krašos išlaidos.....	mk.	4,—

Išleista mk. 1.104,—

Įplaukų buvo mk. 1.154,58

Atliko mk. 50,58

Kraustantis į Prancuziją už mk. 50,58 gauta keičiant fr. 62,26

Krasos ir biuro reikalams tapo dar išleista ..... fr. 20,36

1905-tiems metams atliko fr. 41,90

Už „Kankinių Kasos“ Komitetą
jo užsienio atstovas *A. Vardas.*

Paryžiuje, Vasario, 17 d. 1905 m.

Teatras ir Ballus!

Wilkes-Barre, Pa. Vietnė teatrališka draugystė parengia ant 1 d. gegužės teatrą ir ballių. Bus atlosa komedija: „Amerika Party“. Prsidės 8 valandą vakare; ant Ariel's Hall 180 cor. South & Main str. Ant to mus gražaus pasi- linksminimo širvingai užprašom pributi kaip vietinius lietuvius teip ir iš aplinkės.

Įženga 25, 35 ir 50 centų.

Komitetas.

Ant pardavimo farma

145 akrai žemės su geroms trioboms ir visais padarais, gražioje vietoje, netoli miestelio Dover ir Foxcroft, 5 myl. toliaus. Netoli yra didelis ežeras. Norinti pirkti, atsišaukit po šiuo adresu: Julius Kazimerski, R. F. D. No. 2 Foxcroft, Me.

Dovanai prisųs Bischoffo Banka abrozda „Prisikėlimo Kristaus“ kiek vienam, kuris prisųs savo adresą. Bischoff's Banking House 237 Broadway New York

Nauji rasztai.

Metraštis arba kalendorjus 1905 metams, išleidžjamas Peterburgo lietuvių labdariškos draugijos. Peterburge. Spaustuė „Energija“, Zagorodni prosp. N. 17 1905 m. Pusl. 162.

Dirva. Apzviestiesnių lietuvių laikraštis, išeinąs kas tris mėnesiai. N. 1. M. VIII. Kovas, 1905 m. Liet Katalikų Spaudos Bendrijos Spaustuėveje, Shenandoah, Pa. 1904. (Čion tilpo tik tolesnė tása (tomas 2) Pietario apysakos „Algimantas“, kuri spausdinasi ir „Žvaigždėje“). Puslapių 119.

Atsakymai.

p. Bardukui, Šk. Nors Tamista sakaisi „viską aiškiai matęs ir matai, kaip pasielgė apšviestiesniejie su tamsesniais savo tautiečiais“, tai vienok T-tos korespondencija neįtikėtina; o mat delto, kad joje nematyt aiškių atsitikimų — faktų. Jei d-ras B. ir neteisngai nupasakojo apie „strindžerių“ apiplėšimą, pats nežinodamas gerai to dalyko, tai vienok tie, kurie juokėsi iš tos jo kalbos, yra dar didesni nesuprantos: — ak visiems žinoma, kaip tankiai prasti žmonelės atvaziavę į svetimą kraštą esti apgaudinėjami ir apiplėšiami kokių prigavikų. — Toliaus rašote, kad daktaras nuskriaudė ligonį neišgerždamas jam rašto. Bet nepasakote ant kiek nuskriaudė ir kas toks tasai nuskriaustasis? Skriaudėjo paduodate pilną pavardę, tai ir nuskriaustojo reikia paduoti; tada jeigu bus neteisybė, tai apšmeižtasis žinos ką su apšmeižėju padaryti. Tokiuose atsitikimuose reikia faktų, tik faktų!

„Keleivio“ Redakcijai. Jūsų laikraščio NN. 2, 3, 4 ir 5 negavome. Mums būtų gerai turėti visus NN.

Isz visur.

Londono statistai apokavo, kad belgai esą didžiausi girtuokliai ant svieta, nes abelnai Belgijoje sunaudoja alaus, iš dalinus skaitlių, kiekvienas žmogus po 47.7 galionus alaus per metus. Tuom tarpu kiekvienas anglas teisgeria 29.7 alaus, o vokiečys, 25.6. O juk vokiečiai tuom tik ir yra garsūs, kad daug išplempia alaus. —Ta pati statistika sako, kad alaus daugiausiai padaro Vokietija, po jai eina Anglija, o po šiai Amerika. Danai esą aistriausi gėrikai šnapso.

L. Tolstojus, sako, dabar ne skaitas jokių laikraščių, kadangi jie kruvinoms žinioms esą pripildyti; užsiganėdina tik toms žinioms, ką pasikalba su savo artymiausiai. „Šviesą išvydau nuo to laiko, kai palioviau skaitęs tuos dalykus“, juokuodamas sako Tolstojus. Garsusis rašėjas pabaigė tris naujus beletrisiškus veikalus: „Hadzi-Murata“, „Po baliui“ ir „Dieviškas ir žmogiškas“, kurinos paskyręs atspausdinti tik po jo smerčio. Antrame iš tų reikalų figuruojas žinomas valstybinis nusidėjėlis grapas Ližogub'as, kurs kalėjime atsivertęs esą į tikintį krikščionį ir su evangelijoms rankose ėjęs ant kartuvių, bet savo idėjos — išnaikinimo skriaudos ir priespaudos — nepermainė.

Laike visuotino streiko Varšavoje, pradžioj šių metų, ėmė streikuoti ir tarnaitės, ką tar nauja pas ponus. Tai labai reatas atsitikimas. Vienok jas policija gabeno į savo apyrbū valdybas ir tenai, sako, kitas plakę, lyg pasiutę, visai neatmindami ant caro manifesto apie panaikinimą plakimo.

Peterburge, 8 kovo (n. s.) tam tikra komisija užsieninių apsteliavimų nusprendė apsteliuoti Rusijai 50,000 vagonų

ir 2,000 lokomotyvų. Komisijos pirmininkas savo kalboje pasakė: „Amerika apturės didelius apsteliavimus geležinkelinių vagonų ir laivų. Amerikos išdirbiniai, kaip pasirodė, yra geriausi“.

Susirinkimai.

Metinis susir. 12 k. S. L. A. (D-stė Lietuvos Dukterų) utar-ninke, 11 balandžio 7:30 val. vakare, svetainėje 166 Broad way Extension S. Boston, Mass. Visos sąnarės susirinkit užsi-mokēt, kad nereiktų kolekta-vot. Teip pat ateikit visos no-rinčios prieirašyt prie mus dr-tės ir prie S.L.A.

Ona Baronaičiūtė.

Kvartaldas susirink. Lietu- viško tautiško namo bus 17 d. balandžio 7:30 val. vakare ant salės 73 Grand str. Brooklyn, N. Y. Užkviečiam akcionie-rius ir naujus sąnarius pribūti. Sekr. V. Simanavičius.

Wilkes-Barre, Pa. S. L. A. 35 k. susir. 16 balandžio, 2 val. po pietų salėj 58 Public Squa- re. Apart kit-ko rinksime pa- siuntinius į XX seimą.

Teipgi bus susir. T.M.D. 14 kuopos, malonėkit ateit seni ir norinti prisirašyt. *Komitetas.*

Scranton, Pa. S. L. A. 30 k. susir. 16 balandžio, 1 val. po pietų Leonardo salėj, 111 W. Market str. *A. J. Šalna* sekr.

Springfield, Ill. S. L. A. 79 k. susir. 23 balandžio, 2 val. po pietų, svetainėj D.P. Ferry, 122½ N. 6-th str. Užkviečiam visus maloningai susirinkti. *D. J. Puišis.*

Philad'a, Pa. 10 k. S. L. A. susirink. 17 balandžio, vakare, Neprigulmingo Kliubo salėje. Susirinkit visi sąnariai ir no-rinti naujai įstoti. *Komitetas.*

Pittsburg, Pa. 40 k. S.L.A. susir. 16 balandžio, 2 val. po pietų, 2216 Tustin str. Lietu- vių Kliube. *Komitetas.*

Chicago, Ill. 36 k. S. L. A. susir. 16 balandžio, 1 val. po pietų, 3301 S. Morgan str. ker- tė 33-čios gatvės, bus svarbus reikalai link 29 d. balandžio busenčio balius. *Komitetas.*

Pajieszkojimai.

Pajieskau Adomo Dumb- lausko, prieš tris metus gyve- no West Virginia, dabar gir- dėjau gyvena Du Bois. Lai at- sišaukia ant adreso:

K. Šimkonis,
331 W. Mahanoy str.
Mahanoy City, Pa.

Žemiau pasirašęs turi svar- bų reikalą pas J. Montvilą, me- tai atgal, ar kiek daugiau, at- vykusį iš Mintaujos. Kas žino- tų apie jį, malonėkite pranešti adresu: A. Lalis,

95 Canalport ave. Chicago, Ill.

Reikalingas geras mėsinin- kas (Bucher) mokantis gerai darbą. Mokestis gera. Nevedęs.

B. Baigis,
69 Nottingham str.,
Plymouth, Pa.

Reikalingas geras kriaučius, mokantis siuti kostomierskus rubus. Atsišaukite ant šio ad- reso: J. K. Makauckas,

243 Beanett str., Luzerne, Pa.

Reikalingas geras kriaučius, mokantis siuti kotus. Darbo turės užtektinai. Teatsišaukia ant šio adreso:

Jurgis Simokaitis,
217½ E. Main str.,
Plymouth, Pa.

**EXTRA! EXTRA!
Pirmu syk dėl Lietuvių!**

34 d. Apriliaus 1905 m. Lietuviš- kas Demokratiškas Kliubas Brook- lyne parengė perstatymą GYVŲ PAVEIKSLŲ iš Rusų-Japonijos karės lauko. B. s parodytą natura- liškoje f rmoje kaip Japonai paėmė Pört Arturą kaip sumušė generolą Kuropatkina ir daugybė iš kitų karių bei vietos mušių. Pave kslai bus parodytą per prof. G. H. Thomas, su naujaisiu Edisono išrasta prietaisa dėl perstatymo Gudų Paveikslų! po- tam bus BALIUS su puika muzike

po vadovyste prof. S. Rinkevychiaus. Muzike prasidės ant 7 valandą va- kare. Paveikslus pradės rodyti nuo 7:30 vakare, ant salės „CAECILIA AALL“ 101—103 Grand st. B-klyn, N. Y. Taigi nuširdžiai užprašome visus vyrus, moteris ir merginas atsi- lankyti ir pasinaudoti. Tie paveiks- lai pasiliks kiekvieno širdyja ant at- minties per amžius. Atsilankiusieji už teip mažą pinigą turės daug nau- des, nes Mandzurijoje nebuves pama- tys visos baisybės to krašto. Pelnas eis ant naudos revoliucionierių Mas- kolijoje dėl naudos ir laisvės tėvy- nės-Lietuvos.

Tikietas su padėjimu drapanų vy- rams — 25c. moterims — 15c.

Užrašo KOMITETAS.

**Aukos revoliucijos
reikalams.**

Iš Paterson, N. Y.:

Jonas Joniškas	10
B. Tacionis	50
J. Miškinis	50
A. Varaškevyčius	25
K. Miškinienė	25
K. Szabanauckas	10
P. Jasiukevyčius	25
L. Tacionis	25
Morta Zalenitė	25
Ona Radzevyčienė	25
J. Miškinis	25
Ona Miškiniūtė	10
Mag. Jasiukevyčienė	25

Viso \$3 30

Iš Riverstown, Ill.

J. Norkus	25
Ig. Ramanauckas	25
J. Stanis	10
V. Sznaras	10
J. Vainauckas	25
J. Katauckas	25
J. Bataitis	25
J. Lukas	25
A. Kuizinas	25
A. Grinius	25
A. Lutkus	20
A. Pikuraitis	25
P. Pikuraitienė	25
A. Brazys	50
J. Ramanauckas	25
V. Mezaitis	25
A. Bataitienė	20
J. Sidabras	25
Smulkesnių	15

Viso \$4 50

Iš Los Angeles, Cal.

A. Sziugžda 1.00

Iš Philadelphia, Pa.

T. M. D. kuop. per susirinkimą 2.17
New York, N. Y. P. Mikolainis \$25.00
Plymouth, Pa. A. Žekas 50

Viso \$36.47

Lietuviu tauta

senoveje ir szia dien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

ANTRAS TOMAS.

(Tęsa.)

kryžievių už pakorimą ties pylies vartais anų laidų, stengėsi paimti pylį ir atlyginti Vokiečiams; bet šie išsisuko nuo baisios pagiezos, slapta pabėgdami vieni į Elbingą, kiti į Karaliaučių. Prieš patį pabėgimą kryžievių iš pylies, prazuvo laike vienos išlandos maršalkas Theoderikis. Apleistą pylį Prusai paėmė ir pastatė joje didelę sargybą.

Sujudėjo dabar ir Sambijos liaudis, kuri susirinko skirtyje Eryno (Rinau) sugriauti naujai įsteigtą pylį Schoenewik, buveinę Sambijos vyskupo. Tad Karaliaučiaus komturas atkakęs su kariūmene, beveik visus susirinkusius, o į karę dar nesusirengusius, išmušė, moteris-gi ir vaikus perkėlė į tolimą neapsėstą apigardą.

Veikiai potam kariūmenė Sudaujų ir Lietuvų įsiveržė į rytinę Sambiją ir apgulė pylį, tasyk kryžievių, Velavą (Wehlau). Bet vadas apgultųjų prazuvo. Likę be vado kariiviai liovėsi veržėsi ir paliko Sambiją. Kryžieviai tad pradėjo tuojau statyti pylį kampe upių Deimės ir Prigoros, kuri buvo pabaigta 1265 m.

Tolydiniai pamušiai ir tolydinis mažinimasi kryžieviškų spėkų privertė didmistrij Anno v. Sangerhausen įieškoti pagelbos Vokietijoje ir pas popiežių. Nukakęs į sostapyles Brandenburgijos margrovų Jono ir Ottono ir Turingijos landgrovo Heinrichio, jis prašo pagelbos. Visi pasizada umai padaryti karžygą. Popiežius gi — Urbonas tuojau įsako vietams zokonomams ir vyskupams kviesti krikščionis į kryžiaus karę prieš Prusus, o Čekų karaliaus Ottokaro meldžia, idant kuogreičiausiai griebęs už kardo gintų šventąją bažnyčią, prizadėdami pripažinti jį valdytoju visų stabmeldiškų žemių, kurios bus jo užkariautos ir kurios priims krikščionišką tikėjimą—jei tik kryžievių zokonas jų negodės. Nors karalius žadėjo karžygauti, bet dėl vietinių reikalų savo šalyje turėjo atidėti išpildymą savo prizadėjimo dar ant kelių metų.

1265 m. Brunsviko kunigaikštis Albertas ir Turingijos landgrovas Albertas atvykę su kariūmene į Pamežaniją gelbėja Karaliaučių nuo alkio su pagelba kelių laivų ant Nerijos. Kad 1266 m. atvyko Brandenburgijos margrovas Ottonas, didmistris rankomis kryžiniokų įteigė pylį Natangų šalyje, ant rytinio Nerijos kranto ir praminė ją Brandenburgu. Toji pylis turėjo apginti įėjimą vokiškų laivų į Prieglių.

Popiežius Klemensas IV išsiuntė kardinolą Guidoną į Vokietiją ir liepė garsinti kryžievišką karę, idant galutinai sutrinti Prusų tautą. Nors didelių karžvgų neįvyko, tačiau mažesnės gelbėjo kryžieviams.

Tuomi tarpu mirė Pamarių kunigaikštis Šventapelkis 1266 m., kurs jau nuo 1253 m. pasiliko kryžieviams ištikimu, ir mirdamas — anot kryžievių šnekos — priminė savo dviem sunam, Mestvinui ir Vaicislavui, gyventi sątaikoje su kryžieviais, jei nori užlaikyti tėvynės nepriegulmę. Mestvinas-gi troško atkeršto už ilgus metus praleistus kryžievių nelaisvėje ir geidė susivienyti su Prusais. Priekabe pasidarė dėl šalos

Zantyr, kurią Samboras, avynas Mestvino, atidavė kryžieviams. Mestvinas padarė slaptą sądorą su Prusais, kurie tuojau įsiveržė į Kelmiją ir Pamežaniją naikindami kaimus ir miestus, o Mestvino kariūmenė gaudė ant Vyslos kariškus kryžievių laivus ir plėšė juos. Už tat vietinis mistras Ludvikas v. Baldersheim 1267 m. vasarą plėšė žemes Mestvino ir net valdynes jo brolis Varcislavo, kurs tuojau su kryžieviais susitaikė, apsiimdamas jiems užmokėti 2.000 markių. Mestvinas rengėsi į naują užpuolį, ką pajutęs vietinis mistras pylis laikė ant sargumo ir Prusus užėmė kare, idant nesusivienytų su Mestvinu. Ir ištikro, Mestvino žygis tapė sulaikytas, o Prusai tapė stipriau nuvergti didesnėje dalyje Varmijos ir Natangijos, o Pamežanijoje Christburgo komturas Dieterich v. Rhode laimėjo didelę pergalę ant gyventojų tos šalies. Tačiau Varmijos viršininkas Glappas apėmė Brandenburgo pylį. Kryžievių padėjimas buvo vargus vidurinėse, ypačiai pietinėse šalyse. Kelmija ir Pamežanija perdėm buvo užimtos Prusų, o kariški kryžievių laivai buvo gaudomi ir naikinami ant Vyslos. Bartemijos viršininkas Divanė su kariūmene pakreipė į vakarus ir susivienyjęs su Pamežanijos viršininku Linku įsiveržė į Kelmiją, pakeliui viską naikindamas. Tame laike ant upės Sirgunės tapė iškirstas pulkas kryžievių kariūmenės (500), kurios tik menka dalelė—gelbstint Pamežanui Scieniui—spėjo subėgti į Christburgą. Divanė traukė teip gi Christburgą užimti; rods miestą paėmė, bet sargyba pylyje užsidariusi smarkiai gynėsi. Šioje bėdoje labiausiai gelbėjo pylį vienas Pamežanijos gyventojas, vardu Samilius paslapta's keliais pristatydamas kryžieviams maistą, bet galiaus sugriebtas Prusų, jis tapė nuzudytas. Tada kritiškoje valandoje Elbingos komturas, atvykęs su stipria kariūmene, nakčia nelukėtai užpuolė ant miegančių Prusų. baisia juos sumušė, ir pats Divanė tik dėka savo žirgo greitumui pasprudo iš kryžievių nagų. Už tą pamušį Prusai atlygino kryžieviams palei Marienvender (Quidin). Į Pamežaniją iš rytų atėjęs pulkas netoli nuo Kvidino įvyliojo kryžievius į priegadingą vietą ir juos iki vienam iškirto. Paskui miestą lengvai paėmė, bet pylies negalėjo įveikti.

Silpstant kryžievių pajiegoms, popiežius Klemensas IV privertė Čekų karalių Ottokarą traukti į karę, kad sutverti karalystę, prigulinčią šv. Vaclavo karunai. Kryžieviai dar prieš karžygą su juomi Pragoje padarė tokią sutartį:

Ottokaras prizada negrėbti šalių, jau užkariautų per kryžievius, arba tokių, kurias neužilgo jie kėtino užkariauti; kryžieviai gi iš savo pusės už pagelbą, jiems duotą apmalšinti sukilusiems Prusams, prizada padėti pamušti Galindus, Getvingus, Lietuvius ir kitas stabmeldiškas tautas (tur-but Rusinus!), iš kurių turėjo buti sutverta nauja krikščioniška karalystė.

Ant tokios sutarties popiežius meillai sutiko.

Tai buvo trukšminga kryžievių ivystė, kurioje apart Čekų ėmė dalyvumą Brandenburgijos margrovas Otto, bet ji mažai atnešė vaisiaus. Dėl blogų kelių, lengvoj žiemoj, nebuvo galima daryti karžvgų. Tai gi Ottokaras, prisidengęs kryžievių kariūmene, atbudavojo miestą Marienverder (Quedin), o margrovas Otto atbudavojo Natangų šalyje Brandenburgo miestą. Ottokaras teip gi palengvino susitaikymą kryžievių su Mestvinu, sausyje 1268 m. Potam Ottokaras grįžo namon, neatne-

šes ypatingos naudos nė sau nė kryževiams. O Prusai drąsiau griebėsi kulti vokiečius: vienas jų pulkas, sumušęs kryževius palei Ošą, atvyko pas Marienvenderį ir apėmė miestą. Kelmijoje ant Ošos kairio kranto įteigta pylis (Starkenbergo) tapė taip gi įimta, o sargyba iškiršta. Taip gi pylis Spittenberg, įteigta ant dešiniojo Ošos kranto, Pamezanijoje, pateko į Prūsų rankas.

Kelmijoje buvo vokiečiai įleidę gilius šaknis, todėl ten traukė Prusai ant grobių ir išgriovė daug pylių ir miestų. Taip miestas Redin (Rheden) buvo 2-kart griaujamas. Lubava (Loebau)—miestas ir pylis—tapė sugriauti. Chelmo (Colme, Culmen), skryties sostapylė, tik dėka narsumui gyventojų išliko. Aplankė Kelmiją ir didis Lietuvos kunigaikštis — Trainatis. Atvykęs į Prūsų žemes, jis padalino savo kariumenę į 3 dalis: vieną nusiuntė naikinti Mozurijos, kitą į Pamezaniją, o pats su trečia įsiveržė į Kelmiją. Čion jis apgulė pylį Birgelave (Birgelov, Birgelav) ir netrukus ją paėmė, o paskui išpuštyjo šalį. Išnaikinus Trainaičiui Kelmiją, atvyko į ją Sudaujų viršininkas Skumantas išgriovė Lubavą ir apgulė Torunų ir Chelmo, ugnia ir kardu išnaikino, kas tik išliko nuo Trainaičio. Netrukus potam atvyko į Kelmiją Bartų viršininkas Divane, kurs apgulė pylį Scoensee, bet pirm negu įėmė, tapė pazeistas į krutinę ir griuvo negyvas. Jo kariumenė sugrižo į tėvynę. Mirus tam tėvynės sunui, laimės žvaigždė ėmė temti dėl Prūsų. . . . Kryževiai vis dar laikėsi daugelyje pylių po beveik 10-metinio kariavimo, o čia pagalbos iš svetur Prusai negavo, dirvos jų klaksojo apleistos pramonė ir pirklystė sulaikytos. Visa jų viltis tebuvo geniališkuose savo vadovuose.

Skumantui kuone pasisekė Kelmą iš nejučių įimti; už tai stabmeldžiai suardė Wartenbergį ir keletą kitų pylių. Jau Elbinga būtų atitekusi Prusams, kaip štai vilyčia pervėrė jų vadą ir jie išsiskirstė.

Nuo 1270 m. naujas maršalas, buvęs komturas Chelmo Konradas v. Thierberg ir Dieterich v. Gatersleben, vietinis mistras, šalino kryževius nuo susidurimų su Prusais, o rupinosi atbudavoti sugriautus miestus ir pylis. Kryževiai susitaikė su Lenkų kunigaikščiu Boleslavu, su Pamarių kunigaikščiu gyveno neva sutikime, per ką kryžininkai galėjo palaidai pereiti per Pamarį. Tik dėka tam apsukrumui kryževių, Prusai nesutrynė galutinai jų galybės.

Popiezius Gregoras X, apėmęs savo sostą 1271 m., paliepė visoj Europoj zokonams garsinti kryževystę prieš Prusus. Šią karžygą lygiai stropiai rengė didmistris Anno v. Sangerhausen ir ir du Prūsų kunigu. Kada-gi Vokietijoje viešpatavo bėdas ir visokios epidemijos, popiezius tikrino, kad dievas prašalins tas nelaimes, jei kas tik galėdamas stos į kryžininkų glitas ar aukaus medegą kryževystei! . . .

Pabaigoj 1272 m. didelė kariumenė dievobaimingų žmogūdzų laimingai atvyko į Pamezaniją po vadą Misnijos margrovo Theoderikio „išmintingojo“, sunaus zinomo jau kryžininko margrovo Heinricho. Toj kariumenėj buvo taip gi du garsiu ricieriu pusbroliu, grovu Theodorikis ir Guenther v. Regenstein.—Susivieniję su kryževiais, kryžininkai ant rubežiaus Pagezanijos, netoli Christburgo, susitiko su Prūsų nedideliu pulku Pagezaniečius po vadą Linko. Skaitlius pergalėjo narsumą: Linkas su didesne dalia savo kareivių prazuvo kovoje. Tad kryžininkai perėjo per siaurinę Pagezaniją ir Varmiją, nepatikę niekur pasipriešinimo. Ant Natangijos ru-

bežiaus radę drutvietę, paskyrė ją apimti grovam v. Regenstein. Po keturių dienų imtynių, kur-kas skaitlingesni kryžininkai sumušė Prusus ant lygaus lauko, paskui apėmė drutvietę ir išpjovė sargybą. Čion prazuvo 400 kryžininkų.

Vėlei kitoje vietoje, palei Brandenburgą margrovas Theodorikis susimušė su Natangiečių viršininku Heinrichu Monte, o antrą kart tarp Brandenburgo ir Pokarvio. Abiejose kovose Theodorikis likosi pergalėtoju, bet ir pats daug prastojo, nes kiekviena atimta iš Prūsų pėda žemės turėjo būti aplieta jų pačių ir Prūsų krauju. Šitose kovose prazuvę Natangiečių apie 12.000.

Kovose prazuvus apgynėjams tėvynės, Theodorikis, įėjęs į vidurį šalies, nepatiko niekur pasipriešinimo. Visos Prūsų pylės buvo apleistos, o ant jų vietos pasiliko tik griuvėsiai ar tapė įteigtos kryževių pylis. Kada-gi Natangiečius įveikus kryževiams nebuvo jokio pavojaus, todėl margrovas Theodorikis su kryžininkais, kurių gilitos labai suretėjo, sugrižo į savo tėvynę.

Kryževiai visur jėškojo viršininko šalies. Heinricho Monte, idealas narsybės ir teisumo, dar ir dabar neabejojo apie tėvynės atgyjimą ir išsiaugštumą. Po paskutiniame pamušimui su nedaugeliu draugų jis pasislėpė tankiose giriose, kame buveinę turėjo urvuose ir maitinosi šaknyimis, žolėmis ir kaip kada sumedžiota žvėriena. Ramino savę vilčia, kad dievai tėvynei suteiks laisvę ir palaimą. Ypatiskos neapikantos prieš krikščionis neturėjo, ir kryževiams būtų noriai atleidęs visas jo tėvynei padarytas skriaudas, jei tik jie būtų norėję išgeros valios išsikraustyti iš Prusijos. Kryževiai tolei jėškojo nelaimingo tėvynės apgynėjo, pakolei neužtiko jį menkoje jo prieglaudoje. Christburgo komturas Herman v. Schoeneberg su apginkluotais kryževiais užpuolė netikėtai ant Heinricho ir gyvą jį sugriebė, o paskui pririšęs prie medžio perdurė kalaviju didžiavyrį, kurį Graikija ir Roma būtų padievinusios, kurs kitąkart už savo bičiulį, kaipo priešą sugautą laike kovos, norėjo savo gyvastį pašvęsti. Taip tiktai mokėjo pasielgti vokiečiai—krikščionys, savo bailume atsikeršydami už pergyventą baimę, ir taip tiktai pataikė branginti narsumą ir pasišventimą tėvynei šitie zokoninkai, nešiojusieji verdą ricieriu Švenčiausios Mergės!

Nelaimingas likimas teko taip gi Sambiškių viršininkui Glappui. Priešasiimi mirusio Sambiškių apgynėjo buvo tautietis. . . . Viens jaunas Prusas, Stenove, numylėtas Glappo, kurį nėkartą tasai buvo išgelbėjęs nuo mirties, dėlto, kam pavėrė jo numylėtinę, taip pradėjo nekęsti savo išgelbėtojo, jog nesidrovėjo išluoti jį į rankas priešų. Stenovė praneša Glappui, kad drutvietę piet-vakarinėje Sambijoje, Konovedit, galima esą apimti. Glappas, nieko blogo nemanydamas, traukia link minėtos drutvietės, bet netikėtai kelionėje užpuola iš pasalų stiprus pulkas kryževių, vedamas Karaliaučiaus komturro, išmušė visus jo kareivius, o patį čedydami kovoje, paima į nelaisvę; paskui nugabena į Karaliaučių ir tenai pakaria ant kartuvių dėl nutildymo savo apmaudo!

Iš vadų maišto pasiliko tikiai pagezaniecis Auktumas, dar iki šiol nepasidavęs priešams. Namon iškeliavus kryžininkams, Auktumas dar bandė, ar nepasiseks įveikti kryževius.

(Toliaus bus.)

Puikus Balius!

Parengia nauja draugystė Simano Daukanto ant 2-os d. gegužio 1905 m., salėj J. Andriušio, 139 N. Main str. Pittston, Pa. Prasadės 7 val. vakare ir trauksis iki 3 ryto. Muzika bus kuopuikiausia. Užkviečiam visus lietuvius ir lituvaites, vietinius ir iš apielinkių pasilinksminti. Tikietas 25 c. *Komitetas.*

Ant pardavimo farmos geroje vietoj, arti miesto Wilkes Barre, Pa. Gera žemė ir anglis dar yra žemėje. Priežastis pardavimo norint turėti lietuvių kaimyną. Kreipkitės į „Vienybės Lietuv.“ redakciją dėl infarmacijų.

Popierai išdailinti.

popierai dėl rašymo gromatų labai gražiai išdailinti su visokiais pasveikinimais ir dainelėmis, su gražiomis kvietkoms ir su visokiais paveikslėliais, tinkamos rašyti pas savo mielus tovelius, pas brolius, seseris ir pas mielas merginas. Parsiduoda visai pigiai, kas prisius 25ct. pačtos markemis, aplaikys tuziną popierių su konvertais ir dar pridėsiu dovanų gražią šilkinę pavinėvonę ar adaromą altorėlį vertą 25ct.

Reikalaujam agentų ir duodam ant geriausių išlygų. Popierių turim lenkiškų, lietuviškų, slaviskų, ungariškų ir madziariškų. Adresuokit:

C. G. Agent

P. O. Box 71 Waterbury Conn.

Lietuviai Tėmykit!

Lietuviškas agentas Laivakorėjų ir siuntimo pinigų.

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, kad aš parduodu Laivakortes ant visų linijų marėmis, ant dručiausių ir greičiausių Laivų.

Teipgi siunčiu pinigus į visas dalis svieto per „Money Order“, saugiai, greitai ir pagal kurso prėkę. Norinti parsitrauk savo giminius ar pažystamus iš savo tėvynės, arba norinti važiuot į savo šalį, kreipkitės pas:

Jonas A. Brazys,

525 Collinsville Ave.

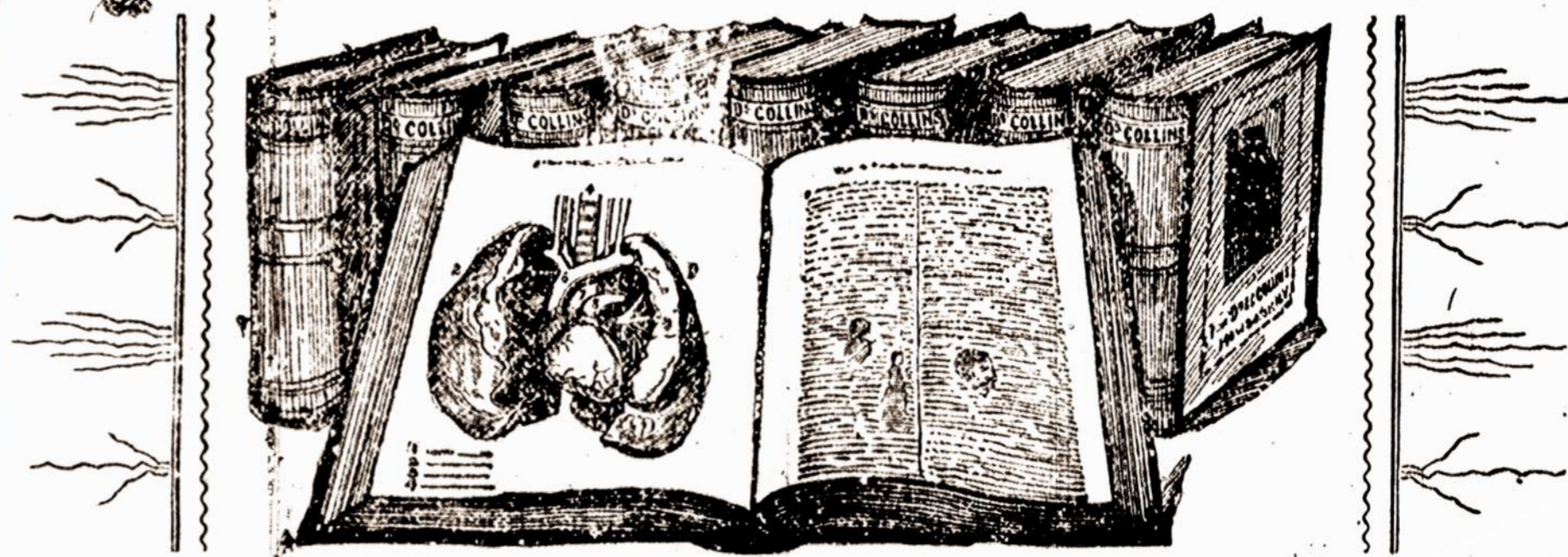
East St. Louis, Ill.

J. Stravinekas,

549 Main str. Edwardsville, Pa.

Laikau puikioje vietoje Saluną, užlaikau puikiausius gėrymus, alų, arielką, vyną ir skaniausius cigarus

Nepamirškite atsilankyt pas savo tautietį.

50.000 EGZEMPLIORIU KNYGU DYKAI.

Perskaityk mano nauja knygą 128 dideli puslapiai svarbiu žiniu.

Kaip gali užlaikyti sveikatą.

Dasižinėk, kaip apsisaugoti nuo ligos ir kaip išsigydyti.

Kaip nežinystė yra svarbiausia priežastis visų ligų.

Šitoje knygoje yra aprašytos visos ligos, kurios užėina ant žmogaus organizmo, ir reikalingi būdai išsigydyti jų.

Szita knyga yra paraszta Profesoriaus Collinso Lietuviams Amerikoje. Joje yra keturi dideli kolioruoti paveikslai visos žmogaus sistemos.

Rasi joje apie paslaptis Lytiško Gyvenimo ir Ženybos, kaip buti laimingu apsivedus ir turėti sveikus vaikus, kaip užlaikyti sveikatą savo paties ir savo šeimynos.

ŠITA KNYGA YRA PARASZTA LENGVOJ, SUPRANTAMOJ KOŽNAM KALBOJ, TEIP KAD KIEKVIENAS, KURIS SKAITO, GALI SUPRASTI.

Šita knyga jau išgelbėjusi yra daugelį gyvasčių ir išgelbės tukstančius kitų nuo kapo. Ji suteikė viltį daugeliui nusiminėlių ir parodė kelią, kaip pastoti vėl laimingu per atgavimą sveikatos.

Tai yra knyga kožnam, vyrui ir pačiai, jaunikaičiui ir mergelei, paprastam darbininkui, amatininkui ir vaisbunui. Kiekvienas skyrius joje įdomus, pamokiantis ir patraukiantis.

Sveikiems žmonems aš rodyju skaityti skyrius apie apsisaugojimą nuo ligos ir lytišką gyvenimą bei ženybą ir kaip turėti sveiką šeimyną.

Sergantiems aš rodyju skaityti skyrius apie visas ligas k. v.

DISPEPSIJA, REUMATIZMA, PLAUCIU LIGA, ŠIRDIES LIGA, INKSTU LIGA, KEPENU LIGA, LIGAS VYRU ir MOTERU,

žodžiu sakant, visus skyrius aprašančius kuno ligas. Nėra lapo knygoje, kuris nebutų didžiausio įdomumo kožnam.

Penkiasdešimts tukstančių (50.000) egzempliorių bus dalinama dykai kožnam, kuris pareikalaus, PRISIUNSDAMAS KELIAS STEMPAS ir paduodamas savo vardą ir adresą.

Rašyk tuojaus negaišinęs laiko, kadangi visa pirma laida tuojaus išsisems.

Profesoriaus Collinso vaistai yra siunčiami Expressu į visas dalis Amerikos ir Kanados.

Rašyk tuojaus **DR. E. C. COLLIN'S M. I.**

140 West 34-th St.,

New York City.